

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Comitia Spirae habita. Lutherus Pontificis personam agit & Episcopos
consecrat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

nisse. Triennium feretenuit hæc controuersia; post quod Hermanno abdicato, Adolphus Comes Schauenburgius, quem ille superioribus annis coadiutorem sibi delegerat, fuit iussus; cuius mandatu statim per totam regionem quicquid Bucerus instituerat fuit abolicum, & qui antea eiectioni fuerant, in dignitates & officia sua restituti. Hoc modo hæresis e Colonienſi Archiepiscopatu, ubi iam aliquo modo sedem sibi fixerat, rursus exterminata est, miser vero Hermannus in exiguum Vvedenſis Comitatus oppidulum migrare, & errorem ibi suum deplorare coactus, Anno MD LII. extremum diem conclusit.

V. Non multo post videlicet Anno 1544. Imperator in pace Germaniæ procuranda omnem mouens lapidem, alium conuentum Spiram indixit, 15. Iunij in sequentem Decembrem. (r) quò Ferdinandus frater quem suo loco præsidere iussit, cum plerisque Principibus venit. In eo vix quidquam in commune consultatum fuit. tempore muris querelis & accusationibus transactis. Protestantes à Catholicis in simulabantur quod cum Turcis colluderent; Catholicis ab illis, quod libertati ipsorum insidiantur. Ibi quoque de Henrici Brunsvicensis cum Saxone & Landgrauio controversia actum fuit, sed res omnis ad Cæsaris iudicium reiecta. Verum is moræ impatiens, & recuperandæ ditionis suæ cupidus, Galliæ regis instructus auxiliis, exercitum conduxit, & suam in provinciam ingressus, captis aliquot arcibus & oppidis, tandem ipse in hostium manus incidit. Lutherus accepto eius rei nuncio, non vehementer modo lætatus, sed & Landgrauium & socios hortatus est, vt vulpem (sic ille Principem nominabat, quem cane peius & angue oderat) diligenter asseruent. (s) Quin etiam librum ea de re scriptum ad Saxonem & Landgrauium misit, in quo ex musca elephantum faciens, victoriam hanc mirifice deprædicat. Inter alia etiam ait, *qui arma non arripit quando possit. Dei beneficio vti nolle, ac se ipsum frustrari, immo Deum tentare: nec mirum esse si ipse postea ceruicis præbere ictumque excipere cogatur.* Eodem libello multum se dolere dicit, quod pro Duce & filio non Gallia & Anglia reges captiuos habeant. Equidem hoc spectaculo, inquit, nihil mihi posset accidere iucundius. Interim vero hunc vobis elabi ne patiamini. Idem nihil aliud sit quam Deum tentare. Equidem his ei verbis pœnitentiæ quaedam formulam præscribendam cenſeo, vt dicat: *Mi Deus, tot tantaque ego commisi flagitia; & tu tam leni pœna*

me castigas: quam ad extremum vsque vita mea libenter perferam, abdicato omni dominio quod habui, quo indignum me, eoque iuste spoliatum fateor. Iustus es, Domine. & iuste quidem, valde tamen leniter, me puniisti. Sic Principis illius infelicitati illudebat Lutherus, quem nullam ob rem oderat quam quod summo studio & zelo Catholicam religionem propugnaret.

Prophetæ dein personam induens, ait? *Si hunc dimiseritis, Papista qui pro salute ipsius vota faciunt, statim dicent, Deum à suis stare partibus, vt à quo preces ipsorum sint exaudita. Sed preces ipsorum & vota non magis nobis timenda sunt, quam Elia Baaliticorum Sacerdotum clamores. Tam preces Papistarum quam Deus ipsorum à nobis rideri debent. Sed quorsum arripior? quam Camerinam moueo? Pudet plura eiusdem, execrabilis impudentiæ plena verba hoc loco adscribere quæ ille in Catholicum hunc Principem euomit: qui tamen hoc à Deo beneficij consequutus fuit, vt hostes suos à quibus captus fuerat, postea ad Cælaris pedes prostratos & supplices viderit, vt suo loco dicitur. Interea vero Saxo & Landgrauius, prophetæ sui Consilium sequuti, Henricum Ducem omnibus repudiatis, quas pro libertate sua offerebat conditionibus, vsque ad suam ipsorum captiuitatem, captiuum tenuerunt.*

Ad conuentum Spirensis Hungariæ ordines legatos miserant, qui regni calamitates & pericula exponerent, & matura auxilia postularent, quod & illi sedulo fecerunt, ostiatim velut circum euntes, & singulos principes viritim presentantes; interim non sine Lutheri & Lutherani schismatis execratione, quod tantas turbas in Germania & tota fere Europa dedisset. Eis à Catholicis benigne & liberaliter responsum fuit, & auxiliorum spes facta, vti & à Protestantibus, non tamen sine vſitata ipsis protestatione. Religionis disceptationem Imperator vsque ad proximum Concilium, quod omnes vna voce flagitabant, differre, & interea pacem omnes inter se colere iussit. At Lutherus eos qui Concilium peterent, aperre irridebat, tamquam inconsiderato abreptos zelo, & quid peterent nescientes. Concilia, aiebat, *Sathana esse comitia & Antichristi conuentus.* Librum etiam edidit lingua populari scriptum, cui more suo

1 Vlenberg. Vit. Luth. cap. 33: n. 1. 1 Sleidam. lib. 16.

pieturam præfixit, in qua Pontifex in sublimi sedet cathedra, circa vero plurimi sunt caedamones. Nullum sane unquam librum publicauit Lutherus, qui non remeritatis atque insanæ singularis cuiusdam notas præferat; sed inter omnes hic præcipue, quem scripsit de Pontificatu Romano. Id autem vnum spectabat, vt Germanos à Tridentino auerteret Concilio, efficeretque ne eius se submitterent decretis. Quomodo vero ei Tridentinum possit placere Concilium, qui *Niceni decretum tamquam è palea & feno facta, & nulli rei nisi discordijs serenandis utilia, impie calumniatur?* (r) Quid, quod nec Concilio ab Apostolis celebrato parci? Cuius decretis obediendum negat. Alioquin enim à leporum, cuniculorum, farciminum, & multorum delicatorum ciborum, quibus, *animalium sanguis*, admisceri solet, esu esse abstinendum (u) Interea dum hoc modo Lutherus cum Concilij Andabatarum more pugnat, idem summi quasi Pontificis summa persona, Ecclesiastica beneficia confert, adeoque Episcopos etiam consecrat. Quum enim eo tempore mortem obiisset Episcopus Naumburgensis, in eiusque locum Catholicus Iulius Pflugius à collegio esset cooptatus; Dux Saxoniz à Luthero instigatus, Anno 1542 electionem hanc irritam habuit, & reiecto illo, vn̄ ex Vitebergicis theologis instituit, à Luthero impostis manibus inauguratum. (x) O monstrum impudentiam! vt scilicet monachus sacerdos, & quidem apostata, qui nec ipsius sacerdotij ordinem conferre potest, & diabolo suadente sacerdotium omne negauerat, Episcopum ordinare & consecrare audeat! *Impossibile est*, (y) inquit Athanasius. *vt ordinationes ab Seando Arriano Episcopo factas Ecclesia Catholicaprobet.* Quid ille de monacho & quidem apostata, Episcopum consecrare præsumente, diceturus fuisset? Manuum namque impostio ad solius Episcopi officium pertinet, vt ex diuersis Actorum & scriptorum Apostolicorum locis videre est. (z) Sed hanc electionem Lutherus in Arrij schola didicerat, qui *Sacerdotum & Episcoporum munera confundebant*, vt Epiphanius scribit, (a) qui ait, *Ordinem sacerdotalem per baptismum insantes Ecclesia pareret; sed Episcopalem, Patres.* Athæ occasione declinati à Protestantibus Concilij & libri de Concilij contra Concilium à Luthero editi Nunc ad Acta reliqua Protestantium ab Anno 1544. reuertatur oratio. Equidem prædicto Anno mense Iunij Spiræ celebrata sunt Comitata, in quibus auxilia & aduersus Regem Galliarum Turcæ iam confæderatum, ac Sabau-

dia Duci infestum, & aduersus Turcas Cæsar poposcit: Protestantes vero, remedium aduersus dissidia Religionis. Et auxilia quidem adiudicata sunt aduersus hostes, dissidiorum autem Tractatio in sequentem Decembrem virgente bello Gallico dilata fuit, (b) à Cæsare tum occupato belli virgentis cura, tum quod Protestantes extorquerent à se disceptationem de religionis negotio, & sine hæc addictâ, operam suam ad bellum conferre recusarent. Atque id fuit ob quod Paulus III. Pontifex Max. datis ad Cæsarem literis hoc anno eundem reprehendit, de nimia in Hæreticos facilitate cedendo exhibita. (c) Cui enim nuperis Ratisbonæ & alijs conuentibus regiuerfati erant, & colloquia abruperant fuga, nunc videntes serid Generale Concilium, olim à se adeo postulatam adeo, apparatus instare, Colloquia mente peruersa rursus virgere cæperunt. Effecit tamen Papa ijs literis ne Spirensis Cõuentus in sequent. Decembrem indictus in Religionis negotijs effectum fortiretur, eo quod non Cæsaris, sed Papæ sit causas Religionis tractare. Itaque Lutherus ira æstuans scurrilissimo stilo suo aduersus Papatum Rom. librum emisit initio Anni sequentis nempe 1545. dicens eum à Diabolo fundatum. Ex quo quis fuerit animus & os ac manus huius scurræ vel nebulonis ad finem vitæ propinquantis perspicue agnoscutur, & vt posteritas, cum libri eius aboliti erunt agnoscat, paucissimas porcorum Margaritas salua Lectorum reuerentia & honore de hoc sterquilinio Lutheri excerpto. ait enim de Pontificis ore, *per quod*, vt A. G. 15. v. 7. in Concilio Ierosolymit. dicitur. *Deus ab antiquis diebus elegit gentes audire verbum Euangelij & credere* (vt etiamnum per Indias fieri sentimus) *ista nefanda quodnã est os illud: an illud ex quo ventris crepitus prorumpit? quod ex eo egreditur tute* (Papa) *seruat tibi. An vero illud os dicis, in quod vinum Corsicum influit? id canis impleat excrementis suis.* Tum ad Cardinales & Episcopos & Catholicos omnes se effundens addit: *Vah scelerati desperatique nebulones & crassi Asini! itane cum Cæsare & Imperio loquimini? propter vestri ventris crepitus & Decretales, & c. Si Concilium* (ita vocat Laicorum colloquia de Religione toties irrita tentata) *habere nolunt per nos sanelicet, vt qui Concilio non in-*

K k

digemus.

r Luth. lib. de Concilij. u Ibid Luth. x Vlenb. Vit. Luth. cap. 31. num. 3. y Athan. Apol. 2. z Act. 5. 13. 14. i Tim. 4. a Epiph. har. 78. b Vlenb. Vit. Luth. cap. 33. n. c Vlenb. ibid.

digemus. Quod si iracundia mouentur, impleant braccam excrementis; eamque à collo suspendant, id sufficientum esset, vel osculum pro sanctis istis teneremus &c. Ita in fine vitæ Cygnus ille Saxonicus, acute à Cōrado Andree, *Schwvainscher Luther*, appellatus, quem legēs nullo modo dabitare potest, quin dæmonium habuerit eximie & vehementer immundum Ille tamen est *Propheta, & Euangelista & Elias*, & nescio, quid non? *Septentrionis*. O cæcitas plusquam Cimmeria, vel ebria! (d)

VI. Sic igitur & à tali porco docti Protestantes non satis liberum Concilij accessum sibi fore causati, amicabile urgebant doctorum hominum colloquium, vel suæ nationis Concilium: Catholici contra quamecumque vellent securitatis cautionem offerentes, vt ab eiusmodi incæpto desisterent, vehementer eos rogabant. *Docuisse enim experientiam, colloquijs eiusmodi dissidia & contentiones incendi magis quam restingui: neque vnâ prouinciâ ceteris omnibus leges posse præscribere*. At illi insistentia persistentes, rursus protestando protestabantur, nisi petitioni huic suæ locus daretur, nulla se contra Turcam auxilia collaturos. itaque Ferdinãdus Rex Anno 1545. ad 24. Martij Cæsare moram faciente in concedendo colloquio, initium fecit VVormatiensis Comitij. (e) vbi ad Augustum vsque mensem inter Catholicos & Protestantes iterum disceptatum est. Interea mense Augusto Merseburgensem Episcopatum occupant Protestantes, & Cæsar videns eos tergiversando compositionem non solum eludere, sed occupando bona Catholicæ Ecclesiæ gressari, terminaui VVormatiense colloquium, & prodeunte se indies magis magisque malo Protestantium animo, legatum, misit ad Turcam de inducijs, veritus ne si foris cū hoste potentissimo bellum gereret, domi à suis circumueniretur, atque ita vniuersam rem Christianam in præsentissimum coniceret periculum. Ne quid tamen quod paci aliquo modo seruire videretur, omitteret, concessit vt Ratisbonæ doctorum hominum colloquium institueretur sequi. Decembri quaternis designatis colloquutoribus nempe a parte Catholicorum, Maluendâ, Billichio, Hofmeistero & Cochlæo; à parte Protestantium, Bucero, Brentio, Maiore, Sæpfiō (Melanchthon enim tum ærotabat.) & præter hos quaternis auditoribus, & duobus præsidibus (f) Buccerus antequam ad Colloquium proficisceretur, scriptis ad Landgrauū die XXIV. Decembris M.D.XLV.

litteris, Lutheranis magnum scrupulum iniecerat. Landgrauus his acceptis litteris Saxonem statim mouit, qui porro rem ad Melanchthonem retulit. Et quia ex Buceri litteris non obscurum erat, eum in reformationis negotio medium quoddam inter Catholicos & Lutheranos iter ingredi, Melanchthon aperte protestatus est. *sibi confusionem illam vel conciliationem opinionum, quam nonnullos moti videret nequaquam placere, vt qua nouum statim schisma paritura, adeoque Augustana confessionis Ecclesiæ exitium allatura sit*. Cogitent inquit, qui modo parum sapiunt, quid tandem futurum sit, si vnusquisque propriam sibi ex suo cerebro comminisci religionem velit.

Quum ad dictum locum & tempus omnes conuenissent, Anno demum 1546. Maluendâ & Buccerus illud doctrinæ caput quod est de iustificatione hominis, duabus integris sessionibus non sine vehementia inter se disceptarunt: in quo quidem omnes hæretici semper incredibili vti sunt pertinacia. Catholica enim docet Ecclesiâ, nos verè iustos, nostraq; bona opera esse meritoria, quamdiu insitit gratiam tenemus, eoq; pro alijs precando, siue in hac siue in altera illa vita nos apud Deum mereri (è quos sanctorum dependet inuocatio) & bonam nostram opera in statu gratiæ facta, mereri remissionem poenarum pro peccatis præteritis, interueniente etiam thesauri Indulgentiarum dispensatione. Quæ doctrina si vera non sit, nihil sane nostris ieiunijs, precationibus, cilicijs, alijsq; corporis macerationibus merebitur. E contra non vni Evangelici. Fidei omnia tribuentes, bona opera evertunt ac reiciunt, vt & sanctorum inuocationem, & Pœnitentiam, qua externa corporis castigatione, & alijs bonis operibus demonstratur. Atque hinc tantopere caput hoc de iustificatione hominis illi oppugnant, docentes, *solam fidem in Christum iustificare: cetera omnia opera inutilia esse & quasi nihili, nisi in quantum Fidei signa sunt*. De qua tamen diuersæ admodum inter ipsos Lutheranos, Osiandristas & Maioristas sunt opiniones. Quamuis autem Buccerus eruditione ceteros suos collegas longe excelleret, nihilominus tamen vi veritatis eò adactus fuit, vt non absurdas modo, verum etiam impias opiniones, modo sibi constare vellent, asserere potius quam

d Vlenberg loco cit. e Vlenberg. cap. 33. num. 3. Vit Luth. f Vid. Epist. Eber. Billichij ad Colon. lib. 2. Rev. memorab. Vlenberg. Vita Luth. cap. 33. num. 7.